

τάτη ζημία κατὰ τὸν θεῖον Πλάτωνα καὶ παρὰ θεῶν ἔπεται
καὶ παρ' ἀνθρώπων. ἡ δὲ σιγή πανταχοῦ μὲν ἀνυπεύθυνον
(οὐ μόνον ἄδιψον, ὡς φησιν Ἰπποκράτης), ἐν δὲ λοιδορίαις
σεμνὸν καὶ Σωκρατικόν, μᾶλλον δ' Ἡράκλειον, εἴ γε κάκεῖνος
'οὐδ' ὅσον μυίας στυγερῶν ἐμπάζετο μύθων'.

οὔτι μὴν τούτου σεμνότερον καὶ κάλλιόν ἐστι, τοῦ λοιδοροῦντος
ἐχθροῦ τὴν ἡσυχίαν ἄγειν 'λισσάδα πέτραν φιλοκέρτομον ὡς
παρανηχομένους', οὐδ' ἄλλη μείζων ἀσκησις. ἂν <γὰρ> ἐχθρὸν
ἐθισθῆς λοιδοροῦντα φέρειν σιωπῇ, πάνυ ῥαδίως οἴσεις γυναι-
κὸς ὄργην κακῶς λεγούσης, καὶ φίλου φωνὰς καὶ ἀδελφοῦ
πικροτέρας ἀκούων ὑπομενεῖς ἀθορύβως· πατρὶ δὲ καὶ μητρὶ
τυπτόμενος καὶ βαλλόμενος παρέξεις ἄθυμον καὶ ἀμήνιτον
σεαυτόν. ὁ μὲν γὰρ Σωκράτης ἔφερε τὴν Ξανθίππην θυ-
μοειδῆ καὶ χαλεπὴν οὔσαν, ὡς εὐκόλως συνεσόμενος ἑτέροις,
ἂν ἐκείνην ὑπομένειν ἐθισθῆ· πολὺ δὲ βέλτιον ἐχθρῶν καὶ
ἄλλοτριῶν ἐγγυμνασάμενον βδελυρίαις καὶ ὄργαις καὶ σκώμ-
μασι καὶ λοιδορίαις ἐθίσει τὸν θυμὸν ἡσυχίαν ἄγειν μηδὲ
ἀσχάλλειν ἐν τῷ λοιδορεῖσθαι.

9. Πραότητα μὲν οὖν καὶ ἀνεξικακίαν οὕτως ἔστιν ἐνεπι-
δείξασθαι ταῖς ἐχθραῖς, ἀπλότητα δὲ καὶ μεγαλοφροσύνην καὶ
χρηστότητα μᾶλλον ἢ ταῖς φιλίαις. φίλον μὲν γὰρ οὐχ οὕτως
τὸ εὖ ποιεῖν καλόν, ὡς αἰσχρὸν τὸ μὴ ποιεῖν δεόμενον· ἐχθροῦ
δὲ καὶ τὸ τιμωρίαν παραλείπειν καιροῦ παρασχόντος ἐπιεικὲς
ἐστι. τὸν δὲ καὶ πταίσαντι συμπαθήσαντα καὶ δεηθέντι συλ-